

Frédéric Lievens,
Lievens & Co Consulting

Corporate Finance
www.lievens.be
Wittemolenstraat 47, 8200 BRUGGE
Bischoffsheimlaan 36, 1000 BRUSSEL

Lievens & Co

FISCAAL, JURIDISCH & FINANCIËEL ADVIES

De CVBA is dood, leve de BV new style

Optimale structurering van associaties en participatievehikels
onder het nieuwe Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen

Algemeen

In de voorbije 10 jaar zijn er in België méér dan 4.000 nieuwe CVBA's opgericht.

Eén van de hoofdredenen hiervoor is de flexibiliteit. Deze rechtsvorm liet toe om in functie van de concrete doelstellingen een heel eigen specifieke regeling uit te werken, bv. inzake toetreding, uittreding en uitsluiting van partners of investeerders, beperkingen op de aandeelhoudersrechten, criteria voor winstverdeling, enz. Daarom was de CVBA ideaal om associaties en investeringsvehikels te structureren.

In het nieuwe Wetboek van Vennootschappen blijft de coöperatieve vennootschap bestaan, maar deze is voortaan voorbehouden aan vennootschappen die ondernemen op basis van het coöperatief gedachtegoed. Ondernemers die voorheen hun toevlucht zochten tot CVBA om een structuur op maat uit te werken, kunnen voortaan gebruik maken van de rechtsvorm van de Besloten Vennootschap (BV - opvolger van de BVBA).

Troeven van de "BV New Style" als rechtsvorm

Het nieuwe wetboek laat een scala aan mogelijkheden open om de praktische uitwerking van de BV volgens de concrete noden in te vullen naar eigen inzichten. De wet bevat een default-regeling (regels die van toepassing zijn tenzij de oprichters uitdrukkelijk een andere regeling opnemen in de statuten), maar het strikte keurslijf van de vroegere BVBA is weg. Hierdoor is de BV een volwaardige opvolger voor de CVBA.

1. Uittreding en toetreding "tennisclubprincipe"

Voortaan voorziet de wet voor de BV in de mogelijkheid voor vennoten om uit te treden of om vennoten uit te sluiten, lastens het vennootschapsvermogen. Wanneer één van de vennoten wil uittreden, hoeven de medevennoten de aandelen niet over te kopen met privé-middelen, maar kan de uitbetaling van een scheidingsaandeel gebeuren uit de middelen van de vennootschap.

Deze regeling is deels geïnspireerd op het zogenaamde "tennisclubprincipe" (vlotte in- en uittreding) zoals we dat kennen in de CVBA.

De wet laat mogelijkheden open om vrij te bepalen in de statuten hoe de uittreding praktisch in zijn werk gaat en hoe het scheidingsaandeel berekend wordt. De vroegere stringente regels inzake timing van uittreding (in de eerste 6 maand van het boekjaar) of inzake berekening scheidingsaandeel (op basis van de balans van het lopende boekjaar) zijn niet langer dwingend.

Een andere nieuwigheid is dat de statuten voortaan kunnen voorzien dat een vennoot die niet langer voldoet aan de statutaire criteria om vennoot te zijn, geacht wordt van rechtswege uit te treden (zonder dat een gedwongen uitsluitingsprocedure gevolgd moet worden).

De toetreding van nieuwe vennoten door creatie

van nieuwe aandelen is enkel mogelijk door een statutenwijziging (notarieel). De mogelijkheid om onderhands nieuwe aandelen uit te geven in het kader van het variabel kapitaal (zoals voorheen bestond bij de CVBA) is niet meer mogelijk.

2. Discretie: Intern reglement

Het nieuwe Wetboek van Vennootschappen bevat een wetgevend kader om een intern reglement op te maken. Onder de vroegere regelgeving rond de CVBA werden reeds huishoudelijke reglementen opgemaakt, maar dit was niet wettelijk geregeld.

De opmaak van een intern reglement is voortaan een bevoegdheid van het bestuursorgaan (voorheen was dit een overeenkomst op het niveau van de aandeelhouders). Zij kan dit reglement naar eigen inzichten opstellen of wijzigen (zonder tussenkomst van een notaris).

Het intern reglement hoeft niet neergelegd te worden met de statuten, en wordt niet gepubliceerd in het staatsblad. Onder het nieuwe wetboek volstaat kennisgeving aan de vennoten via een eenvoudige e-mail. Dit maakt het intern reglement een bijzonder nuttig instrument om werkafspraken en vertrouwelijke regelingen in vast te leggen (bv. inzake vergoedingsregelingen).

De speelruimte is niet onbeperkt. De wet bepaalt immers dat het intern reglement geen afbreuk kan doen aan de rechten van de vennoten of aan de organisatie van de algemene vergadering.

3. Stemrecht

Het algemene principe is nog steeds "één aandeel, één stem", maar in de BV is dit (net zoals in de CVBA vroeger) niet langer een absolute regel. Het is mogelijk om met meervoudig stemrecht te werken.

Zo kan u bv. bepalen dat de stichtende vennoten en/of de operationeel actieve vennoten meer stemrechten hebben dan puur financiële vennoten. Ook een loyaleitsstem behoort tot de mogelijkheden. Zo kan de vennootschap de stem van vennoten met een hogere anciënniteit zwaarder laten doorwegen.

4. Bestuur

Een BV wordt bestuurd door "bestuurders" (niet langer "zaakvoerder"). De statuten kunnen vrij de modaliteiten van het mandaat bepalen (bepaalde of onbepaalde duur, afzetbaar of niet-afzetbaar).

Voortaan voorziet het Wetboek van Vennootschappen ook uitdrukkelijk dat bestuurders hun mandaat in een zelfstandigenstatuut uitoefenen.

Toepassing in praktijk

De nieuwe mogelijkheden van de "BV new style" zijn legio:

- **Associaties van vrije beroepen** hebben een beter instrument om het juridisch kader van hun samenwerking te versterken. In de BV kunnen zij getrapte stemrechten voorzien voor senior-vennoten en junior-vennoten. Zij kunnen op een flexibele manier omgaan met

partners die uittreden.

- **Partnership-structuren:** er is meer en meer nood aan participatievehikels om "key men" sterker aan de onderneming te binden. Een partnership waarbij de key men volgens vastgelegde criteria kunnen mee-investeren, biedt hier een oplossing. In een "BV new style" kan de onderneming het systeem van uittreding volledig op maat moduleren, zodat de betrokkenen zicht hebben op een financieel en fiscaal aantrekkelijke meerwaarde zonder dat zij evenwel doorslaggevende beslissingsmacht hebben in de onderneming.

- **Opvolgingsregeling in de familiale vennootschap.** De creatie van meervoudige stemrechten, biedt de familiale ondernemers mogelijkheden om – na overdracht van de aandelen aan de volgende generatie – in een eerste fase nog de controle te behouden, zodat het overnametraject minder abrupt verloopt.

Bovendien kan een statutaire bestuurder benoemd worden voor bepaalde duur (niet afzetbaar).

- **Investeringsstructuren:** de BV biedt een kader om een structuur op te zetten teneinde investeerders in vastgoed of ondernemingen samen te brengen. De vlote in- en uittreding van partners volgens vastgelegde formules en timing bieden duidelijkheid voor de investeerders en het meervoudig stemrecht kan het zwaartepunt van de beslissingsbevoegdheid toewijzen aan de operationele managers.

Overgangsregeling - timing

Het nieuwe Wetboek van Vennootschappen is in werking getreden op 1 mei 2019.

Voor bestaande vennootschappen blijven de oude regels nog van kracht tot 1 januari 2020, tenzij de vennootschap beslist om haar statuten voeger aan te passen aan de nieuwe wetgeving (opt-in). De vennootschappen hebben tot 1 januari 2024 om hun statuten ook effectief aan te passen aan de nieuwe wetgeving.

Hierbij moeten de CVBA's (behalve deze die effectief ondernemen volgens het coöperatieve gedachtegoed) zich laten omvormen naar een BV. Dit kan gebeuren zonder revisoraal verslag.

Conclusie

De oprichting van partnershipstructuren of participatievehikels vraagt een heel eigen kader om de samenwerking op de meest optimale manier te organiseren. Met de inwerkingtreding van het nieuwe Wetboek van Vennootschappen is de CVBA niet langer bruikbaar als rechtsvorm.

De BV "new style" biedt evenwel een hele waaier aan mogelijkheden om spelregels binnen de vennootschap vast te leggen volgens de eigen wensen en noden op maat van de eigen situatie.